

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Cdo/138/2016
Identifikačné číslo spisu: 1514210178
Dátum vydania rozhodnutia: 24.04.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Eva Sakálová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1514210178.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcu O., bývajúceho v N., zastúpeného Mgr. Petrom Belicom, advokátom, so sídlom Advokátskej kancelárie Konventná 9, Bratislava, proti žalovanej Slovenskej republike, za ktorú koná Generálna prokuratúra Slovenskej republiky, so sídlom Štúrova 2, Bratislava, o náhradu škody 1 350,- eur s príslušenstvom a o zaplatenie nemajetkovej ujmy 2 000,- eur s príslušenstvom, vedenom na Okresnom súde Bratislava V pod sp. zn. 6 C 226/2014, o dovolaní žalovanej proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave z 2. mája 2016 sp. zn. 6 Co 16/2016, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Žalobca má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava V rozsudkom zo 14. septembra 2015 č. k. 6 C 226/2014-87 uložil žalovanej povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 350,- eur s 8,5 % ročným úrokom z omeškania od 9. augusta 2013 až do zaplatenia, všetko do 3 dní od právoplatnosti rozsudku. Konanie v časti o zaplatenie nemajetkovej ujmy 2 000,- eur s príslušenstvom zastavil a žalovanej náhradu trov konania nepriznal. Právne svoje rozhodnutie zdôvodnil § 1 písm. a/, § 3 ods. 1, 2, § 4 ods. 1 písm. f/, § 5 ods. 1, § 6 ods. 1, 2, 3, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 17 ods. 1, 2, § 18 ods. 1 zákona č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci a o zmene niektorých zákonov (ďalej len „zákon č. 514/2003 Z.z.“). Okresný súd mal na základe vykonaného dokazovania a príslušných zákonných ustanovení za to, že žalobca správne za orgán konajúci v mene štátu označil Generálnu prokuratúru Slovenskej republiky, na ktorú sa aj obrátil so žiadosťou o predbežné prejednanie nároku. Uviedol, že zodpovednosť podľa zákona č. 514/2003 Z.z. je objektívnou zodpovednosťou, ktorej sa štát nemôže zbaviť. Neposudzuje sa teda správnosť rozhodnutia orgánu štátu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť, ale rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Zdôraznil, že rovnaký význam ako zrušenie právoplatného uznesenia o vznesení obvinenia pre nezákonnosť má v tomto zmysle takisto zastavenie trestného stíhania alebo oslobodenie spod obžaloby. Podstata nároku na náhradu škody sa v danom prípade neviaže na nesprávnosť postupu orgánov činných v trestnom konaní pri začatí trestného stíhania, ale samotný výsledok trestného

stíhaní. V prejednávanej veci bol žalobca rozsudkom Okresného súdu Bratislava V z 25. apríla 2012 č. k. 2 T 143/2011 - spod obžaloby oslobodený z dôvodu, že skutok, ktorý mu bol kladený za vinu, nespáchal. Trestné stíhanie voči nemu tak bolo vedené nezákonne. Žalobca preukázal, že odmena za jeho obhajobu v trestnom konaní vyplatil svojmu advokátovi, pričom ním uplatnenú výšku náhrady škody, ako ani jednotlivé úkony obhajcu v trestnom konaní, žalovaná nenamietala. S poukazom na tieto závery súd prvej inštancie žalobe vyhovel. Konanie o náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 2 000,- eur súd prvej inštancie zastavil z dôvodu, že žalobca vzal v tejto časti späť. O príslušenstve pohľadávky rozhodol podľa § 517 ods. 1, 2 Občianskeho zákonníka v spojení s § 3 nariadenia vlády Slovenskej republiky č. 87/1995 Z.z. O trovách konania rozhodol podľa § 142 ods. 2 O.s.p. a v zastavenej časti konania podľa § 146 ods. 2 O.s.p.

2. Krajský súd v Bratislave, na odvolanie žalovanej proti vyhovujúcemu výroku vo veci samej a žalobcu proti výroku o náhrade trov konania, rozsudkom z 2. mája 2016 sp. zn. 6 Co 16/2016 rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil vo výroku, ktorým bola žalovanej uložená povinnosť zaplatiť žalobcovi 1 350,- eur s 8,5 % úrokmi s omeškania ročne od 9. augusta 2013 do zaplatenia. Výrok napadnutého rozsudku o trovách konania zrušil a vec v rozsahu zrušenia vrátil súdu prvej inštancie na ďalšie konanie. V celom rozsahu sa stotožnil so závermi súdu prvej inštancie, že orgánom oprávneným v prejednávanej veci konať za štát je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky. Sám zdôraznil, že zo zákona č. 412/2012 Z.z., ktorým bol novelizovaný zákon č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že došlo k výraznému postaveniu prokurátora v trestnom konaní s dôkazom na význam jeho rozhodnutia o sťažnosti obvineného (v konaní o náhradu škody podľa zákona č. 514/2003 Z.z. poškodeného) proti uzneseniu o vznesení obvinenia a o podaní obžaloby príslušnému súdu z hľadiska určenia štátneho orgánu oprávneného zastupovať štát v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Preto i keď nezákonným rozhodnutím je uznesenie o vznesení obvinenia, ktoré vydal príslušný policajný orgán (§ 10 ods. 8 Trestného poriadku) z § 4 ods. 1 písm. b/ bod 1 zákona č. 514/2003 Z.z., v znení zákona č. 412/2012 Z.z. vyplýva, že oprávnenie Ministerstva vnútra Slovenskej republiky konať za štát v rámci konania o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím zostalo zachované len pre prípad, že prokurátor nezamietol sťažnosť proti uzneseniu policajta o vznesení obvinenia a nepodal obžalobu. A contrario, ak prokurátor sťažnosť zamietol a následne podal obžalobu na príslušný súd, ako tomu bolo v prejednávanej veci, je tým založené oprávnenie Generálnej prokuratúry konať za štát v konaní o náhradu škody spôsobenej nezákonným rozhodnutím v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. Odvolací súd v tejto súvislosti poukázal na rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 14. októbra 2015 sp. zn. 8 Cdo 289/2014, v ktorom riešil otázku určenia orgánu oprávneného konať za štát v prípade, ak sa trestné konanie po podaní obžaloby neskončilo právoplatným odsúdením obžalovaného. Vzhľadom na uvedené, odvolací súd rozsudok súdu prvej inštancie, v napadnutom výroku, ktorým bolo žalobe vyhovené, považoval za vecne správny a preto ho podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil. Výrok rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté o náhrade trov konania zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. a podľa ods. 2 vec vrátil súdu prvej inštancie v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie. Svoj právny názor v dôvodoch svojho rozhodnutia podrobne rozviedol.

3. Proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu podala žalovaná dovolanie, ktoré odôvodnila odňatím možnosti konať pred súdom v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., keď rozhodnutie dostatočne neodôvodnil. Vyčítala odvolaciemu súdu, že sa nevyjadril k tej jej časti odvolania, kde namietala právny základ nároku na náhradu škody, a to neexistenciu nezákonného rozhodnutia resp. nesprávneho úradného postupu. Zároveň zdôraznila, že v odvolaní výslovne spochybňovala závery súdu prvej inštancie v zmysle zákona č. 514/2003 Z.z. je založená objektívna zodpovednosť štátu (bez ohľadu na zavinenie), ktorej sa štát nemôže zbaviť, teda záver, že sa neposudzujú správnosť rozhodnutia orgánu štátu z hľadiska, či pri rozhodovaní porušil právnu povinnosť a škodu zaviniť, ale rozhodujúcim kritériom zákonnosti konania vedeného orgánom verejnej moci je výsledok tohto konania. Žiadala rozsudok odvolacieho súdu zrušiť a vec mu vrátiť na ďalšie konanie.

4. Žalobca dovolanie žalovanej považoval za nedôvodné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací [(§ 35 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový

poriadok (ďalej len „C.s.p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas strana sporu (žalovaná, ďalej aj dovolateľka) zastúpená v súlade s § 429 ods. 1 C.s.p., bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 443 C.s.p.) preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie žalovanej je potrebné odmietnuť, pretože smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je dovolanie prípustné (§ 447 písm. c/ C.s.p.).

6. Vzhľadom k tomu, že dovolanie bolo podané 7. júna 2016, t. j. pred 1. júlom 2016, za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku, dovolací súd postupoval v zmysle ustanovenia § 470 ods. 1 a 2 C.s.p., na základe ktorého, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti a právne účinky úkonov, ktoré nastali v konaní pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované a prípustnosť dovolania posudzoval v zmysle § 236, § 237 a § 238 O.s.p v znení účinnom do 1. júla 2016.

7. Dovolanie žalovanej smeruje proti rozsudku odvolacieho súdu, ktorým potvrdil rozsudok súdu prvej inštancie v napadnutej vyhovujúcej časti. Rozsudky odvolacieho súdu, proti ktorým je dovolanie prípustné, boli uvedené v § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. Dovolanie žalovanej nesmeruje proti rozsudku, ktorý je uvedený v týchto ustanoveniach; prípustnosť dovolania preto z § 238 ods. 1 až 3 O.s.p. nevyplýva.

8. Predmetné dovolanie by bolo prípustné iba ak v konaní došlo k procesným vadám, ktoré boli uvedené § 237 O.s.p. Žalovaná poukazovala vo svojom dovolaní, že konanie je zaťažené vadou, ktorá bola uvedená v § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p., jej existencia však nevyšla v dovolacom konaní najavo.

9. Dovolateľka mala za to, že odvolací súd zaťažil konanie vadou podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p. spočívajúcou v odňatí možnosti konať pred súdom, keď odvolací súd rozhodnutie dostatočne neodôvodnil a nevysporiadal sa s jej námietkami, ktoré spochybňovali závery súdu prvej inštancie.

10. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach uvádzal, že pre záver o existencii procesnej vady konania v zmysle § 237 ods. 1 O.s.p. nie je významný subjektívny názor strany, ktorá namieta, že sa sudy nižších inštancií dopustili takej vady, rozhodujúcim je len záver dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo (viď napríklad rozhodnutia sp. zn. 1 Cdo 6/2014, 2 Cdo 609/2015, 3 Cdo 409/2015, 4 Cdo 143/2015, 5 Cdo 238/2015, 6 Cdo 30/2016, 7 Cdo 371/2015, 8 Cdo 34/2016).

11. Pod odňatím možnosti pred súdom konať treba rozumieť taký závadný procesný postup súdu, ktorým sa strane sporu znemožní realizácia jej procesných práv, priznaných jej v občianskom súdnom konaní za účelom ochrany jej práv a právom chránených záujmov (napr. právo zúčastniť sa pojednávania, robiť prednesy, navrhovať dôkazy, vyjadrovať sa k vykonaným dôkazom, vykonávať svoje práva a povinnosti prostredníctvom zvoleného zástupcu, právo na presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, právo na doručenie odvolania, právo na možnosť vyjadriť sa k podanému odvolaniu, právo na doručenie vyjadrenia k odvolaniu a pod.).

12. Podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom. Právo na spravodlivý súdny proces neznamená ale právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby bolo rozhodnuté v súlade s jeho požiadavkami a právnymi názormi (I. ÚS 50/04). Z práva na spravodlivé súdne konanie vyplýva aj povinnosť všeobecného súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a dôkaznými návrhmi strán (avšak) s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (I. ÚS 46/05). Súd sa z tohto dôvodu nemusí v odôvodnení svojho rozhodnutia zaoberať úplne všetkými dôvodmi a argumentmi procesných strán; postačujúcim je, ak z odôvodnenia rozhodnutia sú zrejmé všetky pre rozhodnutie podstatné skutočnosti objasňujúce skutkový a právny základ rozhodnutia (viď tiež II. ÚS 76/07).

13. Nepreskúmateľnosť rozhodnutia bola už dávnejšou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (R 111/1998) považovaná za procesnú vadu („inú vadu konania“) nezakladajúcu prípustnosť dovolania. Správnosť takého nazerania na právne dôsledky nepreskúmateľnosti potvrdili viaceré rozhodnutia ústavného súdu o sťažnostiach proti tým rozhodnutiam Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré zotrvali na právnych záveroch súladných s R 111/1998 (viď napríklad rozhodnutia sp.

zn. I. ÚS 364/2015, II. ÚS 184/2015 a III. ÚS 288/2015).

14. Na rokovaní občianskoprávneho kolégia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré sa uskutočnilo 3. decembra 2015, bolo prijaté zjednocujúce stanovisko, právna veta ktorého znie: „Nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ Občianskeho súdneho poriadku. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ Občianskeho súdneho poriadku“. Toto stanovisko, ktoré bolo publikované v Zbierke stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016, považuje dovolací súd za plne opodstatnené aj v preskúmvanej veci. Dodáva, že obsah spisu neposkytuje žiadny podklad pre to, aby sa na daný prípad uplatnila druhá veta tohto stanoviska, ktorá predstavuje krajnú výnimku z prvej vety a týka sa výlučne len celkom ojedinelých prípadov, ktoré majú znaky relevantné aj podľa judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva. O taký prípad ide v praxi napríklad vtedy, keď rozhodnutie súdu neobsahuje vôbec žiadne odôvodnenie, alebo keď sa vyskytli „vady najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“ (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009), prípadne ak došlo k vade tak zásadnej, že mala za následok „justičný omyl“ (Ryabykh proti Rusku, rozsudok z roku 2003). V danom prípade obsah spisu nedáva žiadny dôvod, aby na preskúmvanú vec bola aplikovaná druhá veta uvedeného stanoviska.

15. Potvrdzujúce rozhodnutie odvolacieho súdu (v spojení s rozhodnutím súdu prvej inštancie) spĺňalo kritéria pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 O.s.p. z hľadiska formálnej štruktúry a obsahovalo aj zdôvodnenie všetkých pre vec podstatných a právnych otázok. Konanie pred súdom prvej inštancie a pred odvolacím súdom tvorí jeden celok a určujúcu spätnosť rozsudku odvolacieho súdu s potvrdzovaným rozsudkom vytvára ich organickú (kompletizujúcu) jednotu. Ak odvolací súd v plnom rozsahu odkáže na dôvody rozhodnutia súdu prvej inštancie, stačí, ak v odôvodnení iba poukáže na relevantné skutkové zistenia a stručne zhrnie právne posúdenie veci; rozhodnutie odvolacieho súdu v sebe tak zahŕňa po obsahovej stránke aj odôvodnenie rozsudku súdu prvej inštancie. Skutočnosť, že by žalovaná mala na vec odlišný názor a že rozhodnutie nebolo odôvodnené podľa jej predstáv, nie je dostačujúcou bázou pre tvrdenia o nepreskúmateľnosti napadnutého rozhodnutia a existencii vady v zmysle § 237 ods. 1 písm. f/ O.s.p.

16. Dovolací súd zdôrazňuje, že pri posudzovaní splnenia požiadaviek na riadne odôvodnenie rozhodnutia správnosť právnych záverov, ku ktorým súdy dospeli nie je právne relevantná, lebo prípadne nesprávne právne posúdenie veci prípustnosť dovolania nezakladá. Ako vyplýva z judikatúry ústavného súdu, iba skutočnosť, že dovolateľka sa s právnym názorom všeobecného súdu nestotožňuje, nemôže viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti rozhodnutia odvolacieho súdu (napr. I. ÚS 188/06).

17. V preskúmvanej veci preto dovolateľka nedôvodne namietala, že jej v dôsledku jej tvrdených nedostatkov odôvodnenia napadnutého rozsudku bola odňatá možnosť pred súdom konať.

18. Žalovaná dovolaním napadla aj výrok rozsudku odvolacieho súdu (majúci formu uznesenia), ktorým zrušil rozsudok súdu prvej inštancie o náhrade trov konania a vec mu vrátil na ďalšie konanie. I napriek tomu, že dovolateľka neuviedla žiadne dôvody, z ktorých vyvodzuje prípustnosť, či dôvodnosť dovolania, dovolací súd poznamenáva, že zrušujúce uznesenie odvolacieho súdu nemožno podradiť pod žiadne z uznesení uvedených v § 239 ods. 1 a 2 O.s.p., proti ktorým je dovolanie prípustné. Navyše žalovaná žiadne prípadné vady konania uvedené v § 237 ods. 1 O.s.p. netvrdila a dovolací súd žiadne vady konania nezistil.

19. Vzhľadom na uvedené možno zhrnúť, že v danom prípade prípustnosť dovolania žalovanej nemožno vyvodíť z ustanovenia § 238 O.s.p., § 239 ods. 1, 2 O.s.p., ani z ustanovenia § 237 O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dovolanie žalovanej podľa § 447 písm. c/ C.s.p. ako procesne neprípustné odmietol.

20. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C.s.p.).

21. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.